

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . 5 " -- "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő iroda, Simonffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Mult és jövő.

Debrecen, augusztus 8.

(—s) Az ország tevékenységének és fejlődésének legközelebbi multját és jövőjét tárta föl nagy-bányai választó polgárai utján az országnak Wekerle Sándor miniszterelnök, evvel példát szolgáltatván sok képviselőnek, hogy a honatyai hivatás nem abban áll, hogy az ország szíve előtt „haza” beszéljenek, amiúttal igen sokan teenni szokták, hanem abban, hogy otthon is az ország ügyeit tárgyalják.

Wekerle Sándor ennek az elvnek egyik legigazibb és legnagyobb képviselője, mert valóban nálánál többet és jobbat alig dolgozik valaki a haza érdekében, s ezért büszke önérettel számolhatott be a multtól és nagy várakozásokra jogosító kilátásokat nyithatott a jövőre nézve.

Wekerle Sándor ezuttal nem mondott el egy nagyszabású szónoklatot, hisz az távol a parlamenti arénától nem is lett volna indokolt, hanem tőle megszokott fényes rögtönzésben tárta föl a multat s a jövőt.

Amit a multra nézve mondott, az a tények tárgyilagossága ismerője és higgadt mérlegelője előtt nem is volt új dolog, de azért mégis nagyon helyén való volt Wekerle beszéde, mert éppen az a bökkenő, hogy sokan nem képesek tárgyilagossággal megismerni és higgadtan mérlegelni a helyzetet és pedig annál kevésbé, mert akadnak olyanok is, akik szándé-

kosan elferditik és tudatosan meghamisítják a tényeket s ez által tévutra vezetnek másokat. Ezekkel szemben nagy szükség volt arra, hogy olyan tiszta, világos és egyenes gondolkodású fő, aminő Wekerle Sándor, az ő határozott modorában rámutasson arra, hogy a kormány az egyházpolitikai kérdésekben csak arra a térére szorított, ahol az egyházpolitikai kérdések szabályozása és megoldása elkerülhetetlenül szükséges volt, s hogy nem terjeszkedett ki továbbra, mint hogy e kérdésekben az egyház és az állam hatáskörét elválasztotta a nélkül, hogy bármelyik hatáskörön csorba esett volna. Elment a kormány a szükségesség határáig, de egy lépéssel sem tovább, úgy hogy a további békés együttélés feltételeit megteremtette, aminek bizonyára meg lesz az a bizonyítéka, hogy az egyházpolitikai javaslatok törvényerőre emelkedvén, azzal a köteles tisztelettel és megnyugvással fognak fogadtatni, és azt az általános nyugalmat és békét fogják előidézni, amelyet az állam törvényei előidézni szoktak.

A jövőre nézve pedig nagyszabású perspektívát nyitott a miniszterelnök, midőn irányadó elveit jelezte a kormány közigazgatási reformterveinek. Ezeknek egyik fővonása, hogy bár a kormány a közép és alsó adminisztratív fórumokon is állami közegekre kívánja bízni a közigazgatást, de e mellett éppen nem akarja elátni az autonómiát, sőt ellenkezőleg a rendszeres ellenőrzést, a felelősségre vonás jogosultságát és egyebeket is, sőt

mi több városokban és városiasabb jellegű helyeken a végrehajtást is a helyhatósági autonóm tényezőknél szándékozik meghagyni.

A másik fővonása pedig a Wekerle programjának, hogy a junktimoknak túlzott forszírozása éppen nem fogja a kormányt visszariasztani munkájában, mert veszélyes és esztelen dolog volna olyan sürgős kérdést, minő a közigazgatás államosítása, elodázni azért, mert a biztosítékok egyike, vagy másika megteremtve még nincs, a melyeket ugysem lehet egy csapásra megvalósítani.

Azt hisszük, hogy mához egy évre Wekerle épp oly eredményos beszámolóval fog választóinak kedveskedni a közigazgatási reform tekintetében, mint ezuttal az egyházpolitikai kérdésekben.

— Az új bukaresti követ. „A személy változás — mint a P. C.-nek írják Bécsből — a bukaresti követség élén gyorsabban meg fog történni, mint eddig feltételezték. Valószínű, hogy még a delegációk összeülése előtt elfogadják Goluchovsky Agenor gróf eddigi követ lemondását és helyébe a jelenleg a külügyminisztériumhoz beosztott Aehrenthal báró rendkívüli követet meghatalmazott minisztert nevezik ki. A külügyminisztériumban úgy vélekednek, hogy Goluchovsky gróf azon való bosszúságában, hogy őt, a lengyel mágnást, nyolc esztendeig hagyták egy aránylag csekély álláson, holott szerinte teljes igénye lenne egy nagy követségi állásra, már régen csak nagyon kedvetlenül látta el teendőit. A román irredenta üzelmeit semmi figyelemre se méltatta és a szükséges megfigyeléseket megtenni s a minisztériumhoz idejében jelentést küldeni elmulasztotta, úgy hogy a minisztérium a bukaresti eseményeket hamarabb

A „Debreceni Ellenőr” tárcája.

Miért bántottál ?

I.

Miért bántottál, miért bántasz,
Mért gunyolod a lelkemet?
Tudod-e hogy mit jelent e szó:
Mégbántani — te — engemet?

Az legyen sorsom (az is!) ami
A köré az utfelem:
Csak te ne bánts, e nehéz sorsot
En oly könnyen elviselem.

Mit bánom én az embert akkor,
Mit a világnak cseleit?
Fenjen bár tört (ten is!) szívemre,
Nem hat le az elevenig.

Vagy hasson bár le, és sajogjon, —
Mindig marad egy vigaszom,
Enyhülést, irt lelek sebemre
Általad, én gyógybalzsamom!...

De ha a megbántásnak élet
Te is ellenem emeled,
Oh úgy az emberek közül én
Igazán, végkép elmegek.

Ugy léteznek nincs eélja többé,
Végzetem akkor betelék,

Nem élek már, a koporsónak
Szegezhetik rám fedelét.

II.

Én rám annyin követ hajtnak,
Tipornak rajtam, szívemen,
Ne, ne, az Isten szerelmére,
Ne tégy te soha úgy velem.

Mindenkinek szabad azt tenni, —
Tenedek soha nem szabad;
Oh érts meg jól: te vagy ott bántva,
Én vélem, bennem: temagad.

Minden könny, mely szemembe szökken
Téged is siralomra vár,
S minden ütésnek, mely ér engem'
A szived is utána fáj!

Igmándi Miklós.

A gyáva.

— Guy de Maupassant. —

Közönségesen csak úgy hívták: „a szép Signoles”. Valósággal Signoles Gontran József vicomte volt a neve.

Meglehetősen vagyonos árva, a társaságban tekintélytel biró legény-ember volt. Jó alakja, modora és ügyes beszélő képessége elég volt arra, hogy szellemes embernek tartásák, természetes kedvessége, elegáns és büszke maga-

tartása, derék bajusza és szelid tekintete pedig elég ok volt arra, hogy az asszonyoknak tetsék.

Mindenüvé hivatották, kapós táncos volt s mindenféle szerelmes históriákkal gyanúsították. Ő pedig élt boldogan, csendesesen, a legteljesebb erkölcsi jólétben. Köztudomású volt, hogy a vicomte jól forgatta a kardot s a pisztolyt még jobban.

— Ha valamikor verekednem fog kelleni, — mondá egy alkalommal, — a pisztolyt fogom választani. Így biztos vagyok, hogy megölöm az én emberemet.

Egy este színházból jövet, két fiatal asszonnyal és férjikkal, a vicomte azt indítványozta, hogy térjenek be fogylaltozni Tortonihoz. Nemsokára oda is értek és bementek. Alig ültek le, egy szomszéd asztalnál ülő uri ember makacsul fixirozni kezdte az egyik fiatal asszonyt, a kit ez láthatólag kellemetlenül érintett, nyugtalan volt, fejét elfordítá, végre pedig oda-zólt férjéhez:

— Itt van egy ember, a ki engem agyon-néz. Én nem ismerem, ismered te?

A férj, a ki semmit sem vett észre, föl-emelte szeméit és így szólt:

— Nem, éppen nem.

A fiatal asszony félig mosolyogva, félig haragosan folytató:

— Ez nagyon kellemetlen; nem vagyok képes a fogylaltomat megenni.

— Hát kérlek, ne vedd észre. Ha minden

megtudta a hírlapokból, mint a követ sürgönyeiből. A román kormányral szemben sem volt a gróf oly szilárd, mint szükséges lett volna. Aehrenthal ur már egészen más fából van faragva; ő nemcsak a legjobb fejek egyike diplomáciai testületükben, hanem minden simasága és finomsága mellett a kellő helyen és a kellő pillanatban energikus és éles is tud lenni föllépésében, de különösen szorgos és éles megfigyélő. A külügyminisztérium pedig nagysúlyt fektet a budapesti állásra és soha sem zárkózott el annak elismerése előtt, hogy azok a szeritelenségek és rágalmozgató támadások, melyeket Romániából intéznek Magyarország ellen, a nélkül hogy az odavaló kormány képes lenne azokat meg akadályozni, vagy csak megszorítani is, sértik az egész monarchia méltóságát és tekintélyét, eltekintve attól, hogy hiszen Ausztriának is van Bukovinában rumunokkal erősen benépesített provinciája és a tetterős moldvaiak alkalmasint éppolykevésbé genirozzák mama-gukat zsákmányvagyukat oda fordítani, mint az oláhok teszik Erdélylyel szemben.

— Belföldi hírek. (Tisza Kálmán Nagyváradon.) Tisza Kálmán szeptember hónapban megy Nagyváradra, melynek lakosai a pártküömbőség nélkül fényes fogadtatásra készül és érdeklődéssel várja a beszámoló beszédet. — (A tiszteli létszám szaporítása.) A hadügyminisztérium egész sorozatát hozta a rendelkezésekre, melyekkel a tiszteli létszámot, tartalékos tisztek behívásával szándékozik szaporítani. A tiszteli kvalifikált önkénteseket jövőre fel fogják szolgálni szolgálati évük után, hogy adják be föl amodásukat, melyben szolgálatuk folytatásának megengedését kéri. Ez esetben a tartalékos tisztek, mint tisztjelöltek szolgálnak egy ideig, de mindjárt megkapják kincstári illetéküket.

— Külföldi hírek. (A magyar miniszterek Lembergben) folytatták a város és a kiállítás megtekintését. A szálloda előtt is nagy néptömeg gyűlt egybe és a minisztereket „Éljen Wekerle“, „Éljen Magyarország“ kiáltásokkal üdvözölte. — (Caserio kivégzése.) Caseriot aug. 16-án végzik ki.

ilyen alkalmatlankodással veszekedni akarna az ember, sohase jutna a végére.

De erre fölkel a vicomte. Nem tűrhette, hogy egy ismeretlen ur megzavarja az ő általa telajánított fagyaltatást. Ő van megsértve, mert a társaság az ő kedvéért jött ide. Így tehát az egész ügy csakis ő reá tartozik.

Oda ment a másik asztalhoz s így szólt: — Uram, ön olyan módon nézegeti a ve-lünk levő hölgyeket, hogy tovább nem tűrhetem. Legyen szives kérem, hagyja abba.

A másik fele: — Mindjárt kihoz a sodromból. A vicomte összeszorított fozakkal viszonzá: — Vigyázzon, uram, a végletekre kény-szerit.

Erre a másik valami durva szót mondott, a mely a kávéházban végig hangzott, s amelyre a kávéházban levők mind oda fordultak. A kik háttal ültek, visszafordultak, a többiek helyei-ken fö emelkedtek, a kiáltásra mind fölrezzentek. Egy pernyi csend után egy erős csattanás hangzott fel. A vicomte pofon ütötte ellenfelét. Aztán szétválasztották őket. Névjegyeket kicserélték.

* A mint a vicomte hátatért, egy ideig nagy léptekkel járt fel s alá szobájában. Nagyon fel volt izgatva ahhoz, hogy gondolkozni tudott volna. Csak egy gondolat lebegett lelki szeme előtt, „a párbaj.“ Eddigelé eljárása tökéletesen kifogástalan volt s bizonyára fognak is eleget beszélni róla.

A halálra ítélt gyilkos most már jobb táplálékot kap és azt is megengedik neki, hogy szivarozzon. A kényszerzubbony azonban még mindig rajta van. — (A leendő párisi nagykövet) Az osztrák kormány, de különösen a lengyel klut befolyása mindenesetre Goluchovsky Azenor gróf párisi nagykövetté leendő kinevezése mellett fog érvényesíttetni, minthogy Goluchovsky az egyetlen lengyel mágnás, a ki ily magas diplomáciai állásban van és a francia arisztokrácia legelőkelőbb családjai is rokon. — (Ferdinánd fejedelem és a cárr.) A Daily Chronicle Bécsből arról értesül, hogy Ferdinánd fejedelemnek a cárral való kibékülési törekvését Bécsben nemcsak hogy helyeslik, hanem támogatják is. A cár a dán udvar közbenjárása következtében békülékenyebb, mint valaha volt. — (Bandi gyilkosa.) Luchesi bevallotta, hogy Banditő gyilkolta meg és oly részleteket és neveket mondott, a melyek a pörnek egészen új és nagyon meglepő fordulatot adnak.

Papi forradalom.

Debrecen, augusztus 9.

Ha majdan a késői utókorban a XIX-ik század szociális forradalmi irányzatainak terjedését és e terjedés okait fogják a történetírók méltatni, ezen okok között első sorban fognak a hatalmukért remegő autokratikus kormányok, a hierarchia és a főri rend szerepelni, a kik a demokracia, a szabadelvűség, különösen azok hordozója, a polgári középosztály ellen a proletariátus gonoszságát és szenvedélyeit s a kisbirtokos parasztság önző tudatlanságát játszották ki s állambontó elemekből az ő támogatással országos pártok szervezkedését mozdították elő s azok képviselőivel benépesítették a törvényhozás teremt.

E nevezetes történelmi tény igazolásánál bizonyára nem fog hiányozni az utalás a hazánk közéletében még folyton tartó egyházpolitikai mozgalmakra, a melyek különösen alkalmas kézzel foghatólag bebizonyítani, hogy éppen a hagyományos rend, a történelmi jogok, az államhatalom tekintélyének megővése és ápolására hivatott körök és tényezők feledeztek meg Isten által reájuk bízott szent hivatásukról, s követtek el mindent, hogy a társadalom megbonásásával hatalmi céljaikat szolgálják.

Mert például még a történelem tanúságtételére sincs szükség, hogy már most konstata-lható legyen, miként a magyarországi kultur-

harcot a Vatikán indította meg a végből, hogy hazánkbal egyszersmind Ausztriát is, mint a békeliga sarkkővét pozíciójából kiköktentse, vagy legalább politikailag nullifikálja.

Kegyetlen és gonosz politika, mely azonban szörnyen meg fogja magát első sorban azokon bosszulni, kik nem átalították önző terveik kivitelére hozzá folyamodni. Be fog rajtuk teljesülni a regék tanúsága, hogy a kik a szellemeket idézték, nem tudtak többé fölöttük uralkodni.

A kulturharc nálunk tudvalevőleg ugy keletkezett, hogy egy törvény keresztülvitelére hivatott rendeletnek, melyet a magyar kath. egyház fejével egyetértően a főpapság ajánlott, sőt fogalmazott, az alsó papság körében Róma bujtogatására mind több- és több helyütt felmondották az engedelmességet. Majd Simor primás halálával a pápai udvar nyiltan kilépett az izgatás terére; a felekezeti béke és társadalmi rend további fenntartásának emberét, a magyar kormány bizalmasát — dezavualta s a kegyvesztésnek botrányosan nyilvános jeleivel küldte haza Rómából s megtagadta kineveztetését az üresedésben levő primási székre. Tsmertes az új primás nyilt hadüzenete, melyet a Szent-István társulati közgyűlés alkalmával az előki székéből „Pax“ jelszó alatt enunciat, s melynek engedni a magyar főpapság elég gyöngye és meggondolatlan volt. Örökre emlékezetes marad a főrendiház ülésének az a kinos jelenete, midőn Csáky Albin gróf Hornig püspökre ráolvasta, hogy azon rendeletet, a mely ellen ép oly dühös támadást intéz, ő maga fogalmazta. Ugyanakkor figyelmeztette a magyar miniszter ama jóslatszerű szavakkal a főpapságot, hogy az alsó klerus körében forradalmi mozgalom van terjedőben, mely egyelőre a magyar törvények végrehajtása ellen működik, de majd idővel magával a főpapsággal is szembeszáll.

Azóta már évek multak; az időközben beterjesztett egyházpolitikai törvényjavaslatok ellenében a főpapság csatlakozott az ultramontán pápai zuávok által vezérelt forradalmi mozgalmakhoz, memorandumokat készített és terjesztett a korona elé, részt vett a kath. népgyűléseken s latba vetette egész roppant erkölcsi és anyagi hatalmát arra nézve, hogy a törvényhozáson ama javaslatok, melyek egyedül nyujtandottak utat és módot a felekezeti béke, helyreállítására, megbukjanak.

A csatát a feudálklerikális liga elvesztette, a nemzet zömének akarát-nyilvánulása

Közbe-közbe hangosan is beszélt magában. — Micsoda barom egy ember!

Aztán leült és gondolkozni kezdett. Reggel tanuk után fuikosott. Kiket válasszon? Igyekezett ismerősei közül a legkiválóbbakat kiválasztani. Végül megállapodott a Le Tour Moire marquis és Bourdin ezredes személyében. Egy nagy ur és egy katona, ez jó lesz. Majd az újságok is ki fogják írni ezeket a jó neveket.

Eközben szomjuságot kezdett érezni s egymá-után kiivott három pohár vizet; aztán ismét járkálni kezdett. Erősnek, szilárdnak érezte magát. Ha ilyen elszánt lesz, a legszigorubb föltételeket fogja kívánni kéréshad-nül — ellentele valószínűleg meg fog rettenni, bocsánatot kér.

Elővette a névjegyet, a melyet az előbb zsebéből kivéve az asztalra dobott, elolvasta a nevet, melyet már a kávéházban elolvasott, meg a kocsiban is minden gázlámpáánál. Rajta állott „Lamil György, Napcey-utca 51.“ Semmi több.

Lamil György? Kicsoda ez az ember? Mi baja volt ennek az embernek, hogy azt az asszonyt annyira fixirozta? Nem vérlázító dologe, hogy egy idegen, egy ilyen ismeretlen akad az ember útjába, a ki megzavarja nyugodt életünket? A vicomte ismételve hangosan mondá magában:

— Micsoda barom!

Aztán mozdulatlan maradt, álmodozóan tekintve a névjegyre. Azután megharagudott erre a névjegyre, fogta zsebkését és beleszurt

a névjegy középebe, mintha törrel döfött volna át valakit.

Nos hát verakednie kellett! Mit válaszszon, kardot vagy pisztolyt, mert magát tekintette a sértett félnek. Karddal kevesebbet kockázhatna, de a pisztollyal biztosabbra veszté ellentelét.

— Szilárdnak kell lennem. Ő meg fog ijedni!

Hangja kissé reszketett. Nagyon ideges volt. Megivott egy pohár vizet s aztán veszközödni kezdett.

A mint az ágyban, volt elfujta a lámpát és behunyta szemeit.

Aludni akart. Nagyon melege volt a paplan alatt. Ide-oda forgolódott, öt percig hanyatt feküdt, aztán a bal oldalára fordult, majd ismét a jobb oldalára.

Szomjas is volt. Felkelt és ivott. Aztán ismét csak nyugtalanságot érzett.

— Talán csak nem félek?

Be hát miért ver annyira a szive minden neszre? Az óráítésre felugrott helyéről.

Aztán ismét gondolkodott:

— Hát csakugyan félnék?

Semmiesetre sem, hiszen mindenre kész volt, nem habozott egy percig sem. S mégis érezte, hogy meg van zavarodva:

— Dacára annak talán mégis félek?

Hiszen az bizonyos, hogy ki fog állni a párbajra, de hátha reszketni fog! Hátha elveszti eszméletét ott a helyszínen? Elképzelte a helyzetet.

Egyszerre csak hirtelen fölkel, gyertyát

impozáns módon manifesztálódott, a korona maga sietett szentesíteni azt, s meghajolt előtte végül a főrendiház is.

Ekkor a főpapság elérkezettnek látta idején beszüntetni a harcot, hogy béke legyen az országban, s ne fajúljon az izgalom vallásháborúvá, melynek ugyanis csak a katólikus egyház vallaná kárát.

Azonban a felidézett szellemekkel a főpapság, úgy látszik nem tud többé megbirkózni, s az alsó klerus körében megindult forradalmi mozgalmat a főrangú pápai zuávok valódi gerilla harcra akarják szervezni a főpapság nélkül — sőt ellene.

Zichy Nándor gróf nyilatkozata, melyben dezavualja Apponyi grófot, a mért az egyházpolitikai harcot befejezettnek nyilvánítja, a nagytapolcsányi újdonsült hercegi pártvezér, a ki a nyitra-ujlaki papsággal a közép párt megalakulását enunciólta, a Magyar-Arlla m dühös támadásai a főpapság ellen, mindmégannyi bizonyítékát képezik annak, hogy a keresztet, melyet a főpapság a templomokba helyezett vissza, a káplánok kiakarják onnan hurcolni a forumra, hogy — verekedjenek vele.

Nos, jöjjenek csak; nem félünk tőlük; nem azért mintha kicsinyelnék azt az óriási hatalmat, melylyel a magyar kath. klerus rendelkezik, hanem azért, mert tudjuk, hogy — kevesen vannak a klerus körében azok, kik a magyar társadalom felbontása és a magyar nemzeti állam megbuktatásához segédkezni készek nyújtani. Eddig is inkább a nemzetiségi vidékeken nemzetiségi és kétes hazafiságu papocskák lobogtatták a fekete zászlót a haza és közszabadság ellen, és ha akadnak közöttük olyanok, akik rendet csinálni behívják Magyarországra a pápai legatust, lesznek még többen, ha más nem, hát az apostoli magyar király, aki megmutatja majd, hogy merre van az ut Szent István birodalmából — kifelé.

Irodalom — Művészet.

Zola legújabb regénye.

Zola Emil, a francia regényírók fáradhatatlan mestere, e napokban fejezte be Lourdes című regényét, mely oly méltán keltette fel a művelt olvasó közönség figyelmét. E legújabb regény ugyan még nem hagyta el a sajtót, mert a „Gil Blas“ még folytatásokban közli, de Gille jeles író máris figyelemre méltó tanulmányt írt róla a Figaro legutóbbi számában, a melynek érdekesebb részét mi is ösmertettük.

A regény hőse Pierre abbé, a ki hitet-

lenné válik. A becsület és tisztesség most úgy hozná magával, hogy reverendáját polgári kabáttal cserélje föl. De annyi renegát papot tanult megismerni és egyuttal megvetni, hogy megmaradt ő is papnak. Ez elhatározásra főleg olyan pap indította, a kiről tudta, hogy titokban megnöszült. De megmaradt tisztességes becsületes papnak és visszautasított minden rangfokozatot, mert attól tartott, hogy ezáltal súlyosbitja hazug életét.

És ez az ember szerelmes egy ifju nyomorék leányba, akit az orvosok, miután már menthetlennek tartják, Lourdesba, a franciák csodatevő búcsujáró helyére küldik, hátha az isten segít rajta!

Zola nem tagadja, hogy a csodákban nem hisz. Fokról-fokra mutatja ki terjedelmes kötetben egészen a legkisebb részletig, hogy e világhírű helyen mi történt. Hihetetlen türelemmel gyűjtötte össze mindazt, amit Lourdes ellen és mellette beszéltek, azt irtak. És hogy ne kételkedjenek igazságaiban, hát lement Lourdesba, hol mindent a saját fülével hallott, meg mindent a saját szemével látott. Ennek az írói lelkiismeretességnek köszönhető, hogy e regény valóságos hemzseg a legsajátosabb és gyakran borzalmas részletektől.

Soha gyászmenet nem lehet oly kétségbeesítő, mint egy-egy búcsujárás Lourdesba a melynél a sóhajokat és jajgatásokat, az agonizáló nyögéseket elnyomják a gőzmozdony zakatolása és szakadatlan fűttyei.

Dante poklának borzalmi és képzelőtehetségének kinjai csupa merő tréfa ahhoz a szenvedéshez képest, a melyet a búcsujárók a vasut minden egyes kocsiosztályában átélnek. Az egyik sarokban fájdalmasan nyögődiésel egy ember, a ki a lábát nem tudja megmozgatni. Felesége sűrűn váltja a hideg borogatásokat. — Átellenben egy öreg asszony rettenetes kinokat szenved gyomorrákjával és szája kellemetlen büzt terjeszt köröskörül. Mellette egy fiatal 13 éves lányka hófehér ruhában anyja karjai közt haldoklik. — Az anya azt hitte, hogy szűz Mária jobban könyörül meg a lánynon ha hófehér a ruhája. Átellenében ismét egy férfi hánykolódik, kinek arcát rettenetesen emésztette a csontszu. Nem messze tőle valaki már megvan halva. — A halott a mozdony minden egyes rázására megmozgatja fejét, a mozdony pedig sziszakozó örömmel sivit és sipol, míg végre Lourdesba érkezik.

Rettenetes tableau vonul el az olvasók előtt, amint e búcsujárás kiszáll.

Förtelmes betegek a legképtelenebb se-

bekkel borítva, jajgatnak hordágy vagy kocszi után.

És mind e testi nyomorékok az uristenbe vetik bizalmukat, hogy hátha csodát tesz velük és visszaadja lábukat vagy karukat, vagy egészségessé teszi tüdejüket. E nyomorultak vallásos hiszékenységét tárgyalja e kötet a lassu szelid szemrehányás hangján.

Zolának leíró tehetsége e kötetben nyilvánul legszebben. Ragyogó színekkel festi a harmincezer búcsujáró fáklyamenetét, mely a maga nemében valóságos remekmű.

E regényben Bernadette pásztorleány is szerepel, akinek szűz Mária megjelent, amiáltal Lourdes a búcsujárók helye lett. A sötét fejezetekből egy bájos idyll bontakozik az olvasók elé. Ez az az önzetlen vonzalom, mely Hyacinthe nővér és egy ifju orvos közt fejlődik.

De térjünk vissza a regény hőseihez.

Mária az ifju beteg leány Lourdes-be érkezik és szűz Máriához fohászodik, hogy csodát tegyen vele. A csoda megtörtént, felgyógyult egyszerre és váratlanul. A leány most olyan lón, mint a többi, friss és egészséges. Pierre abbé most még nagyobb örvényt érzett maga és Mária közt, mert egyszer már megfogadta, hogy megmarad papnak, dacára annak, hogy a renegát papokat úgy megtalálta gyűlölni.

Mária búcsuzik a szerencsétlen abbétól, a kinek szemeiből kiolvassa a végtelen szenvedést. Mária bevallja most, hogy a mikor szűz Máriához fohászokodott, megígérte, hogy az esetben, ha felgyógyul, szüziességét megővja az ég számára.

És Mária csendesén zokogva, fejét a könnyező abbé térdére hajtva, csendesén elalszik.

Ezzel végződik Zolának Lourdes című regénye, mely néhány hét múlva be fogja járni a világot.

* Virágszálak. E cím alatt adta ki verseit — első áldozását a Muzsa oltárán — Farkas Imre, még alig 15—16 éves debreceni tanuló. Azt a kort éli tehát, melyben Hugo Viktor ódjával pályadíjat nyert az akadémián, a melyben Pope már híres ember volt, a melyről Byron éneklé, hogy azzal „a babér nem ér fel.“ Nem mindenki lesz Hugo Viktor, Pope és Byron, a ki 15 éves korában kötetet ad ki, sőt könnyen megeshetik, hogy a tanulmány és önbírálat melegágyából korán a nyilvánosság tüző napjának kiszolgáltatót zsenge palántát megtámadják a hiszág, a belső ösztönzés és ihlet helyett szereplési viszketegeből való dolgozás férgel s a növény csakhamar elhervad, elcsenevész. Miután azonban egynek sikerült a korai föllé-

gyújtott, odament a nagy tükrökhöz és belenézett. Alig ismerte meg önmagát. Szemei olyan nagyoknak látszottak, arca pedig rendkívül halvány volt.

Egy pár percig mozdulatlanul állott a tükrök előtt. Aztán kinyújtotta a nyelvét, hogy lássa, vajjon egészséges-e. Hirtelen, mint egy puskagolyó, egy gondolat villant meg agyában.

— Holnapután ilyenkor talán halva leszek

Szive rettenetesen kezdett dobogni.

— Holnapután ilyenkor talán halva leszek.

Ez az ember, a kit a tükrökben látok, nem lesz többé.

Visszatérve ágyához, ott látta önmagát az ágyon halva, kiterítve, sápadtan, megüvegesedett szemekkel.

Megfordult s bement dolgozó szobájába. Rágyújtott egy szivarra és járkálni kezdett fel s alá. Idegessége még inkább fokozódott. Ledült a diványra, majd később ismét fölkel, az ablakhoz ment s fölnyitotta a redőnyöket.

A nap jött fel, csendes nyári nap. A rózsás ég rózsaszínben láttatta a várost, a házakat, a falakat. A kelő nap sugarai dédelgetve vették körül a ködben ébredő világot; s ez a világgosság a vicomteban egy vadul kitörő reménységet keltett föl. Nem bolond-e, hogy ennyire engedi magát gyötörtetni a félelem által akkor a mikor még azt sem tudja, hogy segédei mit fognak határozni, hogy ez a Lamill ur hajlandó-e egyáltalán vele megverekedni?

Felöltözött s szilárd léptekkel távozott hazulról.

Napközben a márkí és az ezredes fölkeresték, jelentve, hogy minden rendben van. Sikerült nekik a legszigorubb föltételeket megállapítani. A vicomte erősnek mutatta magát. A márkí és az ezredes mihamar távoztak, hogy jó orvosról gondoskodjanak, mert hát a golyó nem szokott tréfálni.

A mint a vicomte magára maradt, már az örülés kezdte környékezni. Inasa meggyújtotta a lámpákat, ő pedig leült levelet írni. Egy papírlap tetejére írta: „Ez végrendeletem...“ megrázkódott és fölkel. Nem volt képes gondolatait összefűzni.

És így menjen megverekedni! Többé nem lehet kikerülni. Mi történi most lelkében, elszánt akarata mellett sem lesz elég ereje a párbaja kiállni. Igyekezett magát előre beleképzelni a helyszínére.

Időről időre a fogai is vacogni kezdtek. Olvasni akart és elővette a Chateauvillard párbaj-kodexét. Aztán magában kérdezte:

— Vajjon az ellenfelem jó lövő-e, szokott volt-e járni a lövőgyakorlatokra? Eddig a hírét sem hallottam.

De hát ha épenséggel nem értene hozzá, segédei nem fogadták volna el azonnal a pisztolyt.

Évett egy tokot, a melyben két párbajpisztoly volt elhelyezve. Kivette az egyiket s lövésre kész állásba helyezte magát. Teté-

től talpig reszketett, s a pisztoly csöve is ide-oda mozgott.

— Lehetetlen. Így nem állhatok ki.

Megfordította a pisztolyt, tekintetét rá szegezte a pisztolycső nyílására, arra a sötét pontra, mely a halált rejtí magában, aztán rá gondolt a szegényre, hogyan fognak süsogni az emberek, ha őt azután meglátják, hogy fognak rajta nevetni a szalonokban, az asszonyok megvetik, aztán az újságok is meg fogják csipkedni, a gyávák is lenéznek.

Az alatt folyton a fegyvert nézegette s főlhuzva a kakast, észrevette, hogy gyújtó hüvely is van rajta. A pisztoly feledékenységből töltve volt. Ez hirtelen valami kimagyarázhatlan örömet keltett benne.

Ha nyugodt, nemes magtartását nem képes megőrizni ellenfelével szemben, örökre veszve lenne. Megbélyegzett emberré válnék. Azt pedig érezte, tudta, hogy nyugodtságát, higgadtságát megőrizni többé képtelen. Eddig bátran viselte magát, mert hiszen meg akart verekedni! . . . Igen, bátor volt, mert . . . Még mielőtt gondolatait tovább fűzte volna, jól kinyitotta a száját és a pisztoly csövét hirtelen torkig betette, aztán újával a ravaszt kereste . . .

A mikor inasa beszaladt a dördülés hallatára, már hanyatt feküdvé, halva találta. Egy vércsöpp az asztalon levő papirosra frecsesent, éppen e két szó alá:

„Ez végrendeletem.“

pés, másnak pedig kárára volt, nem akarunk merev szabályt felállítani. Ha már szerető szülők, az obligát jó barátok, vagy a szaitanodai vizsgák tapsoló közönségéhez hasonló ismerősök öröme megtette a merész lépést Farkas Imre, és világgá bocsátotta a maga 56 lapra terjedő icipici, kék-fehér borítéku füzetkáját, hát legyen rá gondja, hogy most már ne kapkodjon gyöngye kézzel a sajtó zakatoló kereke után, ne igyekezzen nyakra-főre termeti és addig is, a míg felkaphat a Pegazusra, ne rendezzen parforce-lovaglást tehetségének kis ponyy-lovával, de e helyett tegyen valami egyebet. Olvasson és tanuljon, ez az, a mi a teoni valója, a mi tehetségét megacélozza és biztossá teszi. A nagy poétákat, nagy aesthetikusokat vegye sorba, ha teheti, vezessen róluk naplót, készítsen kivonatokat. Ezenközben figyeljen meg életet, embereket, természetet, a mi a költőnek új színeket, üdéséget és legtöbb tartalmat kölcsönöz. Közbe-közbe írjon is, de soha máskor, mint ellenállhatlan ösztönből és csupán ihlett, emelkedett pillanatban. A mint először rajta kapja magát azon, hogy pénzért, hogy egy kötet gyors megtöltéséért, hogy kedvező szerkesztői véleményért, vagy művének megjelenéséért, egyszerűen nem belülről ható, de külső okból ir, akkor vége van, soha sem lesz igazi poéta. Imé, nem foglalkozunk a gyermek kötetével nagyképű részletességgel inkább a Parnasszus felé vezető egyenes biztos utra vezetjük, mert az előttünk fekvő zsegekben csakugyan van valami, a mi reményt kelt. Egy reményteljes, boldog gyermek arca, mosolyog felénk a könyveskéből, amely semmi egyebet nem tartalmaz, mint a mit szívesen látunk egy 15 éves szív szentélyében. Nyoma sincs a kötetben a csoda-gyermekek rugaszkodásának, nincs benne ératlan szerelmi nyavalygás, nincs affektált viládfájdalom, nincsenek utánzások, talán az „Ős z”-ben van erős Petőfi-reminiscencia, bombasztok és e helyett megéneklí és lép-en-nyomon forró szeretettel övezi körül a szerető, édes anyát s még hazafias dalaiban is megemlíti, hogy lelkesítette őt édes anyja, megéneklí a falu, a kis tanyát, templomot, az öreg papot, tud meg figyelni és ügyes genret rajzol a vén bojtárról; tud a hazáért hevülni s van dala a szabadságharc tépett lobogójáról, a szabadságról, a kuru világról és Kossuth elhunytáról. Emellett természetességre, egyszerűségre törekszik, úgy a mint bevezető versében igéri:

Mint a pacsirtáé, egyszerű a dalom,
Cifra kalitkába, rabságba nem vágyom,
Vonzódom hazámhoz... Isteat magasztalom,
És a szabadságot szeretem, imádom.

Ez a romlatlan gyermek-szív igazi tartalma. — Ne legyen benne se több, se kevesebb s már érdem, hogy a kis Farkas Imre olyan kötetet irt, a melyből ezt a képet, ezt az egyént készen és világosan fölismerhetjük. Azt mondánók, hogy legközelebbi kötetével 10 év múlva akarnók viszontlátni, addig érjen és fejlődjen a csemete bimbó-fakasztásból gyümölcs-termeség. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha meg fogadjja jó tanácsunkat, ember, még pedig poéta lesz belőle. Megemlítjük, hogy a kötet elé Tábori Róbert, az ősmert elbeszélő és tárcairó irt előszót.

(g. i.)

* **A bolgár fejedelem és Jókai.** Ferdinánd bolgár fejedelem a külügyi követség útján megrendelte a Rávai-testvéreknél Jókai összes munkáit diszkidásban.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreceni távirda-hivatalnál augusztus 9-én: meleg.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése. 1894. augusztus hó 9-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 20 C. fok. Légnyomás 760.7 millim. Szélirány északra nd. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Ugy-nezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 32 fok. Legalacsonyabb hőm. 16 fok.

— **A király születése napján.** Ő felsége a király szü etése napját az idén is hagyományos hűséggel ünnepli meg Debrecen város közönsége. Aug. 18-án hálaadó istentiszteletek lesznek a különféle felekezetek templomaiban. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ma felhívta, úgy a városi tisztikart, mint az összes állami és nem állami hatóságok és hivatalok tisztikarait főnökeik útján, hogy testületileg jelenjenek meg a nevezett napon d. e. 8 órakor a ref. nagytemplomban és 9 órakor a r. kath. templomban tartandó istentiszteleteken.

— **Gyűlések és tanfőriak a tanszerkiállításán.** A tanszerkiállítás ideje alatt mozgalmas, eleven napjai lesznek Debrecennek. A magyar ügy munkásai és barátai seregestől fognak ez alkalomból összejönni városunkban, hogy részt vegyenek a magyar kulturális fejlődésnek ez ünnepélyén. Sz. mos helyi és országos jellegű gyűlés és kongresszus van főlvéve ez élénk napok változatos programjába. Csak az az egy a bajuk, hogy noha igen szépen be lehetett volna e gyűlésezéseket osztani 7—8 napra, valamenyit az illető rendezőségek összezsutolták rövid négy napi időközre, aminek az lesz előrelátható következménye, hogy sem a hatóságok, sem a közönség nem részesíthetik a gyűléseket abban a figyelemben és érdeklődésben, a melynt megérdemelnék s a melynt más beosztás mellett tanúsítottak volna. Augusztus 20—24-dike között következő gyűlések és kongresszusok lesznek: a tiszántuli ev. ref. tanáregyesület évi közgyűlése, az országos ev. ref. tanárok, kereskedelmi akadémiák, tanítóképző intézetek orsz. kongresszusai; a tanító orsz. nagybizottságának, ref. tanító orsz. egyetnég, orsz. isr. tanító egyesületének, Göncy-egyesületnek és három járáskörének, az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegye tanító testületének gyűlései, a zene oktatással foglalkozók kongresszusa, a kézügyesítő egyletek gyűlése, és a Mária Dorothea orsz. egylet választmányának ülése. — Nagyon természetes, hogy a kiállítás idején számos kiváló tanfőrihoz és a nőnevelés vezetőnöihez lesz szerencsénk. Így például az alka omóól meglátogatják városunkat Z ir zen Janka urnő, a budapesti állami polgári-tanítóképző intézet igazgatója, ki a miniszter megbízásából jő Debrecenbe; Nendtvichné urnő, a budapesti áll. nőipartanoda igazgatója. Thuránszky urnő, a budai áll. tanítóképző igazgatója, dr. Kiss Áron, dr. Kozocsa Tivadár, Sebestyén Gyula áll. tanítóképezői igazgatók, Supán Vilmos, a budapesti állami felsőbb leányiskola és a felsőbb leányiskolák orsz. felügyelője. Ez ideig két kirándulás van tervbe véve a közeli vidékre, egyfelől az északi hajduvárosokba: Bismörény, Nádas, Dorog, Hadház irányában és másfelől a Hortobágyon, Ohaton keresztül T-Füredig, a hol gazdag régészeti muzeum kiutakozik megtekintésre.

— **Személyi hír.** Vecsey Imre városi tanácsnok ma kezdette meg három heti szabadság idjét, melyet fürdőn tölt el.

— **A kórházi bizottság ülése.** A kórházi bizottság Körner Adolf tanácsnok elnöklété alatt tegnap népes ülést tartott, melyen első sorban dr. Ujjfalussy József igazgató főorvos félèves jelentését olvasták fel és tárgyalták. A félèves jelentésből kivesszük a következő fontosabb adatokat: Az 1895-dik évre megállapított költségvetés szerint a szükséglet 56410 frt. fedezet 100 frt. — ápolási díjakból fedezendő 56320 frt, ennek 62000 ápolási nap után 91 kr. napi ápolási költség felel meg. A kórház beteg forgalmára vonatkoznak ezek az adatok: a mult félévben 214 beteggel vettek fel többet, mint a mult év első felében. Felvettek pedig 658 férfi, 594 nő, összesen 1252 beteget, akik 35157 ápolási napot töltöttek el. Egy betegre 28.08 ápolási nap esik. A betegek közül 31 gyermek volt, 9 beteg külön szobát vett igénybe 197 ápolási nappal, jobbára a bujakóros és sebészeti osztályon. Kereskedő segéd 19 ápolatott. A napi beteglétszám legmagasabb volt február 12-én—232, legkisebb

május 20-án—161. A belgyógyászati osztályban 13269, a bőr, bujakór és elmekór osztályban 9160, a sebészeti osztályban 7908, a szülészeti és nőgyógyászati osztályban 4166, a szemészeti osztályban 654 ápolási napot töltöttek a betegek. A pénztári forgalom volt. 29364 frt. 59 kr. bevételei és 27493 frt. 23 kr. kiadás. Amiótt, hogy sz idei költségvetés csak májusban nyert megerősítést, május 2-ig 91 kr helyett 85 kr ápolási díjat szedhetett a kórház, mindazáltal a városi-segély kölcsönből csak 2000 frtot vett igénybe. A telep parkirozva lett. Az ágyak száma 20-szal szaporodott. Elemezés ellen kifogás nincs. A jelentés még több feljelenést tesz és kívánságot sorol fel gazdasági tekintetben. A bizottság a jelentést tudomásul vette s további intézkedés végett átteszi a közigazgatási bizottsághoz. Másik tárgya volt az ülésnek a kórház telepe mellett fekvő katonai fedett lovagló iskola falainak és telkének felhasználása, mire nézve javaslattevésre a tanács hívta fel a bizottságot. Dr. Ujjfalussy József, Stahl Géza h. főmérnök és dr. Kenézy Gyula osztályorvos megbízattak, hogy erre nézve véleményét mondjanak. Végül bemutatták Nagy Gábor ellenőr és Csánádi Ede irnok kérvényét, a kik labbéért folyamodnak. Minthogy ilyen rendkívüli kiadások engedélyezése a miniszter hatáskörébe tartozik, a kérvényeket észrevétel nélkül felterjeszti hozzá a bizottság. Az ülés elnök éltetésével ért véget.

— **Eljegyzés.** Dr. Vass Antal, a debreceni kir. trvszék kiváló képzettségű és általánosan kedvelt bírāja, eljegyezte Kugler Margit kisasszonyt, Kugler Mihály debreceni vasuti felügyelő s Kolozsvár város tiszteletbeli főmérnökének bájos és szép leányát.

— **Zsolttárok nyomtatása.** A Debrecen város könyvnyomdájában századok óta nyomtatott zsolttároknak az utóbbi évtizedekben erős konkurrenciát csináltak a budape-ti Hornyánszky-féle könyvnyomdában készült énekes könyvek, melyeket nem csupán a dunántuli, duamelléki és tiszáninneni ev. ref. egyházkerületek gyűlékezetei használnak kivétel nélkül, hanem tért foglaltak már azok a népes tiszántuli egyházkerületben is. Érzékeny veszteséget okoz ez úgy a városi könyvnyomdának, mint — különösen — az egyházkerületnek, miután a kollegium egyik theologiai tanszékét a várossal kötött régi egyezés szerint az énekes-könyvek eladásából származott jövedelmek egy bizonyos, a kollegiumot illető percentje tartja fenn. A tiszántuli egyházkerület közgyűlése a multkor Kiss Albert és Joó István személyében bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a város kiküldöttjeivel együtt tanácskozzanak az énekes könyvek új és olcsóbb kiadása tárgyában. A városi tanács Simonffy Imre polgármestert és előbb Zöld Mihály tanácsnokot, ennek halála után pedig Ábrahám László t. főügyészt küldötte ki e közös tárgyalásokra. A vegyes küldöttség tegnap tanácskozott e tárgyban, amikor is felolvasták a Telegdy K. Lajos könyvkereskedő cég és a város között a nyomdai termékek értékesítése tárgyában kötött szerződést, melyben megvannak állapítva a zsolttárok eladásából befolyó nyereségek után az eladó céget, a várost és az egyházkerületet illető százalékok. — A tárgyalások során kitűnt, hogy a debreceni zsolttárokat nem a nyomtatási költségek teszik drágábbakká a Hornyánszky-féle zsolttárok fellett, hanem a könyvkötési költségek. Ábrahám László t. főügyész ennek folytán megbízott, hogy a Telegdy K. Lajos cég tulajdonosánál és más irányban is a könyvkötői munkák olcsóbb elvállalása iránt lépéseket, illetve javaslatot tegyen.

— **A fényképésznél.** A greatna-greeni kovács történetét mindenki ősméri Angliában s érzelmes regények bennünket is biztosítanak róla, hogy ott elég a bezonyított házassági ígélet és a férfi tartozik a leányzót nőül venni, vagy legalább kegyetlen birságitumot letenni. Azért menekülnek az üldözött zivék Greatna-Greenbe, ahol a híres kovács, vagy az ő jelenleg élő unokái, úgy összeforrasztják az egy-

másért hevülő sziveket, hogy a canterburi érsek is csak nehezen tudja kettéválasztani. Nos, hiába került nagy küzdelembe a polgári házasság kötelező formájának behozatala, mert Debrecenben van egy házasságkötés, mely nélkül sem a pap, sem a polgármester, sem pedig a szolgabíró áldása nem érvényes; itt is van egy greatna-greeni szertartás, amely nélkül házasságot kötni Debrecenben — legalább is abszurdum. Igen, igen — denúciálom őket, Gondy Károly író-társunkat és fényképészt, az ő társával Egey István ural egyetemben. Vagy azt tetszik hinni, hogy a Teleki-utcai Gondy-ház előtt hiába áll meg mindennap az a sok fogat? Avagy hiába szállana le a Teleki-utcai karakterisztikus épület előtt az a sok fehér ruhás menyasszony és fekete ruhás vőlegény? Délután megfogja áldani a pap, de valóban nem érvényes az áldás, ha a felek előbb nem kocsi-káznak el a Gondy-ház elé, hogy ott Gondy és Egey urak állítsák a maguk fényiró gépe elé és örökítsék meg soha nem halványodó és pusztuló vonásokban. Mint a hogy a fonográf sok idő multával is megőrzi az emberi hangot, úgy fog kezeskedni arról a Gondy-Egey féle kép, hogy imé, ez a két ember valamikor ifju volt és szép, szerették egymást és valamilyen élet reájok nézve mindvégig egy közösen eszközölt fénykép (vagy — lehet — árnykép) leendő, úgy maradnak ők együtt ezen a képen elválhatatlanul, örökön örökké! Történhetik, hogy az élet kellemetlenül fordul, később a boldog házasságra nézve. Csalódások, féltékenység, harag, gyűlölet léphetnek közbe, hogy őket elidegenítsék. Aztán közbeléphet a törvény, hogy kijelentse, hogy az a férfi és az a nő végleg elváltak, egymáshoz többé semmi közük. De mit árthat ez a Gondyék fényképező gépeinek, mely verőfényes boldogságot örökített meg napsugarakkal? — A törvény választhat el párokat, de a kiket e gép egymennyei erő, a napsugár hatalmával összeadott, egy érc lapra egyesített, azok mindörökké egyek és együtt maradnak, mert a mi a házasság után következik, az válhatik árnyképpé, de a miben ő egyesítette — az fénykép, az myrtus-koszorús, hófehér ruhás, édes boldogságos taubizonyosság! Vannak Debrecenben más jeles fényképészek is, a kiknek kirakatait örömmel szemléljük, mert szintén haladást jeleznek ezen fontos műágban, de ha család akarja magát megörökíteni a mikor házaspár kívánja magát abban a boldog pillanatban viszlátolni, amely pillanat többé vissza nem tér, a mely boldogság zenéje többé nem ismétlődik a vágyó szív, hogy volt hogy kiáltására: akkor egész népvándorlás történik a legrégibb debreceni fotográf atellier felé s akkor Gondy és Egey urak azok, a kiknél az ifjak megrendelnek egy emléket, mely az öreg szivekben ifu boldogság álmát költi fel, mely késő öreg kornak is édes, eléggé meg nem ízethető kincsét képezendi! Vőlegény és menyasszony most még csak sejtelmével a boldogságnak, vagy a boldog család, a nagyapával és nagyanyával, előttük az életről még sejtelmével sem bíró csecsemővel, egészséges, friss húsi bábék, vidám asztal-társaságok, vizsgáló ifjak, ezeket örökítik meg a derék fényképészek kitűnő minden modern újítás színvonalán álló eszközeikkel, hogy az agy szűk jóságos arca örökre szemök előtt legyen az unokáknak hogy a csecsemő évek múlva is a önmagát az ártatlanság édes korszakában hogy ókés örömben eltöltött perc k s az ifju or első diadalai megörökítve maradjanak. Boldog Isten! Az élet-

ben oly sok az árny, oly kevés a fény! A fényképészetet megelőzték az árnyképek. — Adja Isten, hogy az életben is úgy következék a fény az árnyra, mint — Gondy és Egey urak — az önök művészetében. Egy kis retouche — ez sem ártana a sorsnak, mely a maga amateur-gépe elé állit és — eltorzítva mutatja be árnyzatunkat!

— A vadásztársulat mulatsága. A debreceni vadásztársulat érdekes nyári mulatságot rendez e hó 19.-én, vasárnap dé után. A mulatság színhelye a halápi erdő lesz. A rendezőség a következő programot állította össze: 1. 1/2 órákor galamblovászat I. és II. díj kifizésével. — 2. Galamblovászat után szünet, — ozsonna zene mellett. — 3. 1/8 órákor tüzijáték. 4. Vacsora után tánc, a külön vonat indulásáig, esetleg reggelig. — Jó ételekről és itaokról, — cukrászatról kellőleg van gondoskodva. Jegyek szombaton, az az 11-én már Szentkirályi Tivadar, itj. és id. Páyer József uraknál előre válthatók.

— Műkedvelő előadás. Debrecen város intelligens ifjúságának több tagja műkedvelő előadásra készül, a mely a „Csokonai kör“ pénztára javára fog rendeztetni. Előadatik a „Próba házasság“ műkedvelő zenekar kísérete mellett. Ezt követi „Csokonai megdicsőülése“ allegorikus néma képzet. Az előadás után pedig tánc lesz a Magyarai testvérek zenekara kíséretével. A darabból már serényen folynak a próbák, hogy az előadás még e hó folyamán színre kerülhessen. — Az előadásban részt vesznek: Tóth Erzsike, Scharinger Jolán, Sass Irma, Katona Máli, Róza és Ilona és Viola Boriska kisasszonyok. Csokonai Vitéz Mihály, Borsos Gyula, Darvas Béla, Kazai Kálmán, Vitárius Imre, Török Lajos Matolcsi Lajos, Zich Rezső, Sipos Ferenc és Szobonya Ferenc urak.

— Dalestély. A debreceni daleyet tegnap este a nagyerdei „Vigadó“-ban dalestélyt tartott, még pedig szokott sikerrel. A daleyet Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt adta elő a műsorra kitűzött darabokat. A műsor első száma Zimay „Pusztai élet“-e volt. Az utolsó szám eléneklése után a nagyszámu fiatalok táncra kerekedett és a Rác Károly zenekara mellett járta a késő éjjeli órákig.

— A vágóhid személyzete immár ki van nevezve. Az igazgatói teendőket ellátására ideiglenesen Csáky János okleveles gazdát és állatorvost alkalmazta Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester a főispántól kapott felhatalmazás következtében. Ellenorré már előbb Steiner Jakab hortobágyi állatorvost nevezte ki a főispán. A polgármester pedig portásá kinevezte Ágoston Illés városi hajdukáptárt első szolgárá Debreceni József városi hajdut, második szolgárá Sztasch András gazdasági tanintézeti szolgát. A közbiztonság néhány napulva lesz átadva.

— Örült a Hortobágyon. Szokatlan jelenet játszódott le tegnap a délibábok hazáján, a hortobágyi pusztán. Egy fiatal ember — olyan állapotban, mint a minőben Ádám ősapánk töltötte a kánikulát a paradicsomban — sétálgatott föl s alá a pusztán. — A pásztorok először a z h i t t é k, hogy a fiatal ember drasztikus tréfából teszi ily módon sétáit, rákiabáltak, hogy hagyjon föl vele. Mikor azonban átták, hogy az illető nem ád-szavokra semmit, odamentek és megtogták. Ekkor tűnt ki hogy a szerencsétlen fiatalember örült. Teljes erejével küzdött az őt lefogó emberek ellen, úgy hogy alig tudtak valami ruhát reá adni. Míg a rendőrség amelyet azonnal értesítettek, megérkezett, az elmezavarodott bezárták egy szobába, ahonnan azonban az ablakon keresztül kiingrott, úgy, hogy állat az ablakfában egészen össze t ö r t e. Ö s s z e v é r e z t e. — A mezőrendőrség a szerencsétlen fiatalembert a helybeli kórházba szállította ápolás végett és megindította a nyomozást kitérére nézve. — Kitűnt, hogy az örült fiatalember Bakos Bálint 16 éves tiszta-örsi illetőségű árva, tegnapelőtt szökött meg falujából, s egyenesen a Hortobágyra vette útját. A rendőrbiztos értesítette T. Örs előjáróságát.

— Egyház A debreceni ev. ref. egyház tanácstermében aug. hó 10 ik napján d. u. 3 órákor a gazdasági szakbizottság folyó ügyekben ülést tart.

— Pártfogoljuk a magyar ipart. A belügyminisztérium ma körrendelet érkezett a városi hatósághoz, melynek azt ajánlja figyelmébe, hogy villamos világítási berendezéseknél a hazai ipar idevágó készítményeire megfelelő tekintettel legyen.

— A játék vége. Szomorú véget ért tegnap Halász Bertalan 10 éves kis fiának a játéka. A kis fiu a bősziorményi vasutvonal mellett levő kubikgödörök egyikének a szélén játszadozott s a víz színén bogarat pillantván meg, hirtelen utána nyult. Eközben azonban elvesztette az egyensúlyt s belebukott a mély gödörbe. Mire kihúzták, már meg volt halva. Atyja H. Hőszörményben börtönőr, akit a rendőrség értesített fiának szomorú végéről. A szegény fiu holttestét a kózkórház hatottas kamarájába szállították.

— Tanyatűz. Megirtuk, hogy Berger Lévi bérlő újföldi tanyáján kedden nagy tűz pusztított. Mint értesülünk, mintegy 1500 keleszt, kazalba rakott rozs esett a pusztító elemnek áldozatává. A tulajdonosok kára azonban nincsen, mivel az elégtlen termés biztosítva volt. A tüzet, a tanyabeliek állítása szerint, a cséplőgépet hajtó lokomobil kéményéből kiszálló szikra okozta.

— Rendszabályok a kolera ellen. A magyar belügyminisztérium már hónapok óta energikus egészségügyi biztonsági intézkedéseket tett, hogy az illető határforgalom a leggondosabb felügyelet alatt legyen a kolerajárvány behurcolásának elhárítása végett, amely Oroszországban már veszedelmes méreteket vett. A porosz királyi kormány, Berlinből érkezett hivatalos hírek szerint, teljesen elfogadta a német kolerabizottság által tett javaslatokat. A határforgalom Oroszországgal minden vasuti állomáson a kormány részéről kiküldött porosz orvosok által a legszigorúbb felügyelet alatt tartatik, mivel kitűnt, hogy az orosz orvosok ellenőrző működése nem elég éber és megbízható, hogy a német egészségügyi hivatal és a porosz egészségügyi hivatal és a egészségügyi rendőrség által szigorúan fenntartott követelményeknek megfelelően.

— Elveszett a kistemplombazártól a Széchenyi utcára vezető uton egy német levélben begyűjtölvén 8 fnt. összeg, a szives megtaláló a 8 fntot megtarthatja, a reá nézve értéktelen levelet azonban sziveskedjék névtelenül szerkesztőségünkbe beküldeni.

Törvénszéki csarnok.

* A fölmentett Tündér. Ez évi április hó 13. és 14. napjai között éjjel 12 órákor a H. Nánás mellett eső januáreti tanyán kigyuladt az istálló s a benne alvó gazda Fejér Gábor halálosan összeégett s a vele ott volt kis családje, Salai Imre is súlyos égési sebeket szenvedett. Elégett az egész ől s benneégett három ökor is. — A tűzrendőri vizsgálat kiderítette, hogy az ől kívülről gyult meg s így bűnös kezek idézték elő a gazda szörnyű halálát. A gyanu igen szép nevű emberre Tündér-Nagy Sándor legközelebbi szomszédban lakó gazdára irányult, a ki holmi mesgye arább szántás és egy darab földmegvevés által régebbi ellensége volt Fejér Gábornak. E mellett nagyon sok körülmény bizonyított Nagy Sándor bűnössége mellett. A tűznél a legtávolabbi szomszédok is megjelentek segíteni az oltásban, csak ő, a ki alig 120 méternyire lakik, nem jelent meg a helyszínén, csak másnap délelőtt. — Mint a Nagy Sándor keresztanyja vallotta, keresztfia kevéssel azelőtt ment haza részegen s azonnal lefeküdt. Ő nem sok idő múlva kiment s már égni látta a Fejér tanyáját. A másnap délelőtt felfedezett friss nyomok az elégett őltől a Nagy Sándor tanyájához vezettek s a nyomok körvonalai teljesen ráillettek a Nagy Sándor eszímáira. Még a tanak vallomásai is súlyosították a vádott helyzetét, a mennyiben ittás állapotában veszedő, durva, rosszakaratu embernek jellemezték, aki olyankor minden rosszra képes. Nagy Sándort, a ki azóta vizsgálati fogságban van, tegnap vezették fel a debr. kir. törvénszék tárgyalási

termébe. A bíróság tagjai voltak: Baróthy Béla elnök, Hoffmann József és Hegedűs István szavazó bírák Galánffy János jegyző. A vádat dr. Nagy László kir. ügyész terjesztette elő, míg a védelmet dr. Nagy Gábor nánási ügyvéd vállalta el. Tegnap egész nap tartott a tárgyalás; kiballgatták a nagyszámu tanukat, a vádló és védő elmondták beszédeiket s Tündér-Nagy Sándort ma délelőtt 10 órakor a törvényszék elégtelen bizonyíték hiányában felmentette s azonnal szabadlábra helyezte. Így hát a tárgyalás nem derítette ki a bűn elkövetőjének kivoltát s a bűn egyelőre megtorlatlan maradt. A kir. ügyész megfélebbezte az ítéletet.

* **A Tribuna szerencsése.** A kolozsvári kir. főügyészség — az oláh izgatók földicsérése miatt — sajtóperbe fogta a hirhedt nagy-szebeni román újság szerkesztőjét, Baltés Andrást és a kiadóját, Popa Necsa Jánost. Mikor az esküdtszék június hó 19. én összeült tárgyalásra, a sajtóbíróság hivatalból megállapította, hogy a főügyészség a törvényes 3 hónap lejártával lépett fel panaszával s így a pör elévült. Ez okból megszüntették az eljárását. A főügyészség a törvényszék megszüntető határozata ellen semmiségi panaszszal élt, de azt a kuria sajtótanácsa elvetette.

Vegyes hírek.

* **A Kossuth szoborra az országos gyűjtőbizottsághoz a legutóbbi 76. kimutatás szerint 171.257 frt 80 kr gyűlt be.**

* **Kossuth butorai Budapest.** Tegnap érkeztek Budapestre a turini via dei mille lakásból Kossuth Lajos butorai, amelyek minden időre drága ereklyéi lesznek a magyar nemzetnek. Három waggont s egy pár ládát töltöttek be ezek az ereklyék, de aki pompát vagy fényt keresne rajtuk, nagyon csalódnék. Ódivatu keménye asztalok, karos székek, szóval, mind olyan tárgyak, amelyeket patriarkális magyar családoknál lépten nyomon láthat az ember. Vannak konyhaberendezési cikkek is, nyújtó deszka, sodrófa, husvágó bárd s több efféle. A butorok nagy része fényezett fényőfa, de akad köztük egy pár mahagoni fából is. Itt van az az ág is, amelyen Kossuth Lajos a nehéz haláltusát vívta. Egyszerű vaságy, községségi matrácbetéttel. Irásztábla, amelyen fényes elméjének annyi sok remek munkáját alkotta, szintén egyszerű alkotmány. Remek a könyvszekrény-állványa, amelyet az angol munkások közadakozás útján készítettek a „grand man” számára. Kossuthot tudvalevőleg az angol nemzet nagy költőjének, Shakespeare-nak diszkidásu munkájával ajándékozta meg, mint a legdrágábbal, amely a szabad Anglia földjén termelt. E munka részére készítettek aztán a munkások a könyvszekrényt, amely Shakespeare szülőházának hü mintázatát viseli. Valóságos műkincs ez a könyvszekrény. Megérkeztek egy óriás ládába rakva a különböző városok diszkolevelei, amelylyel diszpolgárunknak való megválasztását adták tudtúl a kormányzóknak. Nagy ezeknek a száma. Majdnem valamennyi északamerikai nagyobb város diszpolgári oklevele látható itt. Legérdekesebb azonban London diszpolgári oklevele, melyre a kormányzó mindig a legbüszkébb volt, mert ő volt az egyidegen, akit London diszpolgárul választott meg. Apró tárgyai, dolgozósapkája, botjai, esernyője és nape nyője szintén a megérkezett butorok közt vannak. Kossuth Lajos butorait gróf Károlyi Gábor Andrassy-uti lakására vitték. A butorokat csak akkor fogják kicsomagolni, ha Ruttkay és Kossuth Ferenc hazajön.

* **Rablógyilkosság.** Belényes mellett, B. Örvényes községben egy 85 éves magános aggnő már évek óta rossz viszonyban élt gyermekeivel és unokáival, kik nagyon türelmetlenkedtek már a miatt, hogy az öreg nem akar meghalni. A múlt hét végén éjjel rátörték a mint sem gyanító aggnő házára és pedig négyen. Kettőn bementek a házba, a hol az aggastyán nő aludt, s hogy el ne árulják kiletőket a sötétség leple alatt fogtak hozzá kegyetlenséggel kiesztelt munkájához, mialatt két társuk künn állt őrt. Az asszonytól pénzt követeltek; 320 forintot, fenyegetvén, hogy: ha

nem adja, megnyuzzák. Az asszony vonakodott, hihetőleg nem is volt annyija. Erre folytatózni kezdték, s hogy ez sem használt, lereperték, lábball tapodták. Azonban ilyen kínzások dacára sem tudtak kicsikarni belőle semmit. Ekkor kérésre kaptak, hogy az öreget csakugyan megnyuzzák. Ereit fölággták és kezeit kézzel hasogatták. Közben pedig kiszedték a tollat a párnákból, keresve a pénzt és az asszony száját tele tömtek tollal. A minden emberi érzésből kivetkőzött emberek hosszú kutatás után a mit csak találtak: 12 frt készpénzt, 3—4 vég vásznat és darócot s egy oldal szallonnát, magokhoz vették s továbbálltak. Az öreg asszonyt eszméletlen állapotában találták meg másnap reggel a párnák és rubák között. Csak miután kiszedték a tollat szájából, tért magához rövid időre. Ezalatt elbeszélte, hogy unokáinak a férjei bántak vele ilyen gyalázatosan, felismerte őket hangjukról. A szerencsétlen elgyötört öreg asszony másnap este nagy kínok közt meghalt. A csendőrség már elfogott háromt a gyilkosok közül.

* **Királygyilkos villám.** Kicsibe mult, hogy meg nem történt a királygyilkosságnak ez a szokatlan formája. Sándor szerb király, ki Nisben van, a mult héten hat napra tervezett kirándulást tett a Koparnik hegységbe. Ez a kirándulás — mint a P. Lloyd jelenti — majdnem hogy végzetessé vált a királyra és a környezetére. Szerdán d. u. 2 órakor a király kíséretéből néhány urral elhagyta sátrát, de alig ment 30 lépésnyire, egyszerre csak erős zivatar támadt, a mely a királyi sátor zászlóját szétlépte. Az egész hegyet fekete fellegek borították el és nagy égi háború közelségét jósolták. Mielőtt a király sátrába visszavonulhatott volna, fejük felett lecsapott a villám, a melynek szele mindnyájuknak érintette a homlokát és a mellét és mindnyájukat erősen megingatta. Az volt a szerencse, hogy az urak elhagyták a sátrát, máskülönben gyilkolt volna a villám.

* **A pápa sirja.** XIII. Leo pápa, követve elődei példáját, még élete korában gondoskodott síremlékről. E napokban ugyanis Macarai szobrásznaál megrendelte a Szt.-Péterben felállítandó monumentumot, mely egészen carrarai fehér márványból készül. A szobrász már bemutatta a pápának az emlékvázlatát, a mely a pápa tetszését nagyon megnyerte. A síremlék szarkofágján egy oroszlán áll, mely lábai közt a tiarát tartja. Jobbra van a Hit szimboluma, kezében a bibliával, balra az Igazság, egyik kezét a pápa nemesi címerén nyugtatva. Az oroszlán felett, a sir oldalán egyszerű tábla, melyre fekete betűkkel ezek a szavak vannak ráírva:

HIC. LEO. XIII. P. M.
PULVIS EST.

* **Diákok arcképei a kiállításon.** Egy élelmis fővárosi fényképezésnek eredeti ötlete támadt. Le akarja fotografálni a millennium alkalmából a főváros összes diákjait, külön-külön, még pedig ingyen s egy albumba foglalva akarja őket kiállítani. A fényképezéshez szükséges engedély megadásáért a napokban folyamodott a székesfővárosi tanácshoz.

Tanszerkiállítás.

* **A tanszerkiállítás programja.** Az e hó 18. án megnyíló orsz. tanszerkiállítás 3 első napjának programját a rendező bizottság következőleg állapította meg:

18. án, szombaton délelben a kereskedő társulat bankettje a „Margit” fűrdő disztermében.

18. án este az összes, a kiállítás megtekintésére jött vendégek összefüvetele a nagyerdői „Vigadó”-ban.

19. én este találkozás a „Korona” vendéglőben.

19. én este a kereskedelmi szakiskolai tanárok találkozója a nagyerdői „Vigadó”-ban. A tanítóképezdei tanárok ugyanekkor a „Margit” fűrdőben találkoznak.

20. án a ref. tanítók ebédje az „Arany Biká”-ban.

20. án este hangverseny a „Margit” fűrdő disztermében.

* **A tanszerkiállítás és a „Margit” fűrdő.** A „Margit” fűrdő tulajdonosa a 20. án, este tartandó hangverseny céljaira a fűrdő disztermét, — mint halljuk. — ingyen engedte át a hangverseny rendezőségének. A fűrdő igazgatósága ezenkívül a kiállítás látogatóinak féláru fűrdőjegyeket bocsát rendelkezésükre.

Tanügy.

A kereskedelmi iskolai tanárok congressusa Debreczenben.

— Augusztus 8.

Az országos tanszerkiállítás egy időre városunkra irányítja a figyelmet. A tanügy férfiai, a tanítással foglalkozók, a közoktatásunk iránt érdeklődők nagy számban érkeznek a kiállítás megismerésére és a közös érdeklődés összehozza azokat is, kik különben alkalmas kopsze hiányában egymással alig érintkeznek. A sok közgyűlés és congressus között, melyek a kiállítás ideje alatt itt gyűlésezenek, kiváló érdeklődést kelt a kereskedelmi iskolai tanárok congressusa, mely augusztus hó 19. és 20. án tartatik.

A hazai 31 kereskedelmi iskola közül eddig mintegy 23 jelentette be képviseltetését körülbelül 55—60 taggal és így bátran mondhatjuk, hogy a hazai kereskedelmi iskolák tanulmányi része itt képviselve lesz.

A kereskedelmi iskolák mint szakiskolák közvetlen kapcsolatban állanak a gyakorlati élettel és így nemcsak a tanügyi köröket, de első sorban a kereskedő osztályt is közel érdeklik a congressus lefolyása és határozatai.

Tanügyünk egyetlen ága sem fejlődött oly rohamosan, mint éppen a keresk. szakoktatás. Alig 15 évvel ezelőtt a budapesti kereskedelmi iskolán kívül csakis a debreceni kereskedő társulat (akkor még testület) által fenntartott kereskedelmi iskolája volt az országnak, a többi még létező 4—5 iskola csak magánvállalat volt. A magyar társadalom idegenkedett a kereskedelmi pályától, a tanulók száma, kivéve a fővárost általában kevések volt mondható. Egyszerre nagy fordulat állott be. A keresk. iskolák száma évről évre növekedett és a legutolsó évtizedben 6—7-ről egyszerre 31-re emelkedett. Az iskolákkal rohamosan növekedett a tanulók száma is, maga a debreceni iskola, melyet alig 10 évvel ezelőtt 80—90 tanuló látogatott, most már 196-ot mutat föl, az egész országban a keresk. iskolát látogató tanulók számát ma már 3500-ra tehetjük.

Ezen rohamos emelkedésnek megvannak a maga hátrányai és így a szakoktatás terén komoly bajok vannak, melyek gyökeres orvoslást igényelnek. Az első komoly baj a kereskedelmi iskolák úlnagy száma. Hazánkban — sajnos — a kereskedelem nem áll azon a fokon, hogy 31—33 szakiskolára szüksége volna, de különösen magasnak fog feltűnni ezen szám, ha tekintetbe vesszük, hogy a nagy Németországnak, a kiválóan kereskedő Hollandiának, sőt még Auszriának alig van fele, illetve harmadrész ilyen iskolája.

Nagyobb baj azonban, hogy a kereskedelmi iskolák helyét sem jól választották meg; olyan félreeső, még a hazai forgalomtól is távolos kis városokban állítottak keresk. iskolát, a hol még a szerényebb értelemben vett kereskedelemnek semmi nyoma. De honnét vegyének ezen kis iskolák kellő fölserelést, de különösen honnét szakembereket? Így sok iskola élete valóságos tengődés és megszüntetése az ügy érdekében kívánatos volna.

A második komoly bajt a tanulók nagy száma okozza. Az iskolák nagy száma oly tanulósereget vont a keresk. iskolák körébe, melynek legtávolabb sem jut eszébe, hogy kereskedővé legyen. Eljár oda, mert más iskolában már nem boldogul, mert az egyéves önkéntességet egy évvel korábban éri el és eljár

különösen azért, mert legkönnyebben és legrövidebb úton vél így a vágyak netovábbjához — egy kis hivatalhoz jutni.

Kereskedelmi iskoláink tehát nem kereskedőket nevelnek, nem a magyar kereskedelem fejlesztésére készítik elő az ifjúságot, hanem egyszerűen a hivatalváadások amugy is rengeteg számát és a félművelt proletáriátust növelik. A hivatalnok nagy tömege pedig nyomja az iskolát, lehetetlenné teszi a kellő eredmény elérését, valósággal küzd a holt tömeggel, melyet cipelnie kell.

De a legnagyobb baj az iskolai tanterv és szervezetben van. A keresk. szakiskoláknak még nincs multjuk, nem támaszkodhatnak nemes tradíciókra, egészen új tagozat a mi közoktatásügyünkben, — nem csoda, ha a közoktatás hamupipókéje. 1872-ben adta ki a kormány első szervezeti szabályzatát. Ezt gyökeresen fölforgatta, vagyis jobban mondva fejtetőre állította az 1885.-ki szervezet, mely oly hiányos, oly elhibázott, hogy azóta folytonos kísérletek történnek a kellő reform létrehozásán. Untatnám a távol állókat, ha azt a huza-vonát csak rövid vonásokban jelezni akarnám, mely négy év óta az új szervezet dolgában egyrészt a közoktatási, másrészt a kereskedelemügyi miniszterium között, továbbá mindkettő és a közoktatási tanács között letolyt és a vége, hogy négy évi küzdelem után — ma sincs még új szervezetünk.

A legfontosabb kérdés továbbá, hogy a kereskedelmi iskolák tanterve és a gyakorlati élet követelményei között a kellő összhang helyreállíttassék. A sok tantárgy, a tuluagy tananyag lehetetlenné teszi, hogy az iskola a tanulót arra nevelje, a mi az iskolának tulajdonképeni célja. Meg kell találnunk tehát a kellő módot arra nézve, hogy keresk iskoláink végre valahára csasugyan kereskedőket és ne hivatalnokokat neveljenek és hogy az iskolából kikerült ifjak az életben jól megállják helyüket.

Ime ezen bajok megbeszélése, az orvoslás módjai képezik a kongresszus tárgyait, elég fontosak, hogy kereskedő osztályunk mély érdeklődéssel viseltessék iránta. A kongresszusra hivatalosak lesznek kereskedő osztályunk kitűnőségei. Alkalmuk lesz tehát meggyőződni, hogy a keresk. szakoktatás munkái komolyan foglalkoznak a bajok orvoslásával.

Főlétségesnek tartom, hogy az ország minden részéből érkező vendégeket a helybeli kereskedő osztály figyelmébe ajánljam, a debreceni kereskedő osztály fényesen beigazolta, hogy a keresk. szakoktatás iránt élénk érdeklődéssel bír és annak céljaira áldozni tud. Remélem, hogy a hazai keresk. iskolai tanároknak lesz alkalmunk, hogy Debrecennek ezen kiváló osztályával közelebből megismerkedhessenek.

Sz.

* A „Gönczy“-egylet gyűlése. A „Gönczy“-egylet debreceni köre, mint az orsz. tanszerkiállítási fogadó és elszállásoló nagy bizottsága e hó 11.-én (szombaton) gyűlést tart. Tárgy: a tanszerkiállítás idejére, a bizottságoknak megalakítása.

Apró-cseprő.

* Művészi hivatás.

Egy j-les festőnk, tartalékos köztüzér, bevonul a gyakorlatokra. Egyszerre a sorban megszólítja a kapitányt:

— Miga f-ette azt a hies Vénuszképet a maratonon?

— Igen — felel a festő, a kinek hiselgett a kapitány elismerése.

— No, akkor éppen magára van szükség. Fesse be a kaszárnya cölöpjeit és korlátait fekete-sárgára.

* Gyöngéd figyelmeztetés.

A finác beállit felülvizsgálat céljából egyik jőnevű kávéshoz, a kinek egyuttal trafikjoga is van.

— Semmi újság? kérdezi a gazdát.

— Nincs semmi — felel a kávé — az az nézze csak meg ott a szekrényben a fekete mellényem felső zsebét balfelől, hátha ott talál valamit.

Persze, hogy talált. És boldog mosolyal vonult tovább felülvizsgálásait folytatni az élelmes finác.

A halhatatlanság? Vannak akik Tagadják ezt és jól teszik; Az nem is az ő osztályrészek: A szegények a gazdagoknak Létét s örömét megvetik.

De mi hívők, mi nem halunk meg, Nem, nem soha, csak átme gyünk, Átme gyünk egy szabad világba. Honnan, miként csillag sugára Tisztán ragyog le szellemünk!

Benedek Aladár.

* Az egyenlőség érzete soká szunnyadozik az emberben, de ha fölébred, vadság alakjában nyilatkozik.

Thiers.

Ne mondd ki mindig, amit tudsz, de amit mondasz, azt mindig tudd.

Claudius.

* Pontius Pilátus botja. Párisban egy fodrászbolt kirakatában egy cédula függ eme hirdetéssel: „Authentikus sétatálcá, jeruzsálemi venyigéből. A Krisztus születése utáni 27. évben Pontius Pilátus tulajdona volt. — Ára csekély 6000 frank.“ Nem hinnők, hogy akadna oly balek, a ki megveszi az „authenticus“ botot.

Közgazdaság.

* Aszály a vidéken. H-D o r o g r ó l írják: Az aratást befejezték, a cséplés javában folyik. A buza 7—9, a rozs és zab 7—8 az árpa 5—7 mm. termést adott hódankint. A kvalitás igen jó, a buza átlagos sulya 80—83 kgr. A dohányt most szedik, gyengén fizet. A tengeri, ha legközelebb esőt nem kap, teljesen kipusztul. A takarmányeműek közül a lucerna még tartja magát valahogyan, de a természetes rétek végleg tönkrementek, sarjra nincs semmi kálitás. A legelők ki vannak sülve, az állatok alig találnak rajtuk tápiálékot.

* Tamás János találmánya. Tamás János marosvásárhelyi állatorvos, aki áthati hulláégető kemencéjével országokra szóló hirt-nevet szerzett magának, új érdekes találmányával lepte meg a kereskedelmi miniszteriumot. Oly készülék tervét küldötte föl, amely, ha beválik, a vasuti vonatszakedást és vonatösszeütközéseket, van hivatal meggátolni. A találmány lényege az, hogy a villamosság és a szemesbejövő vonatot, amely ugyanazon sín páron halad. A készülék egyszerű kezelésére mindkét vonat m gáli, mielőtt egymással találkozhatuának, akkor is, ha a vonatnak a fűtő el táá na aludni. A feltaláló vonatszakedást jelző készüléket is konstruált, amely szintén villamos erővel működik. Tamás éppen nem tamáskodik tervének sikerében, és most két mozdonyt akar felszerelni s az első kísérletet valamely waggongyárban, vagy szabad pályán akarja megtenni.

Debreceni piac. Aug. 7. hetivásárban g a b o n a n e m ü e k közül piacra került buza 193.00 mm. 6.00—5.90—5.80 frt kétszeres 134 mm. 5.00—4.80—4.70 forint rozs 150.00 mm. 4.10—4.00—3.90 frt. árpa 191.00 mm. 5.00—4.80—4.70 frt. zab 172.00 mm. 5.80—5.60—5.40 frt, tengeri 155.00 mm. 6.10—6.00—5.80; ó t e n g e r i — — — — — frt, köles 4.50 — — — frt — köleskása 9.00 frt, burgonya 1.80 frt. Széna, 100 kilónként, I. r. 2.70, II. r. 2.45. mont-

liszt 12.60, zsemmelisz 11.20 frt. L felhajtatott 460 darab, elkelt 180 db. Szarvas marha felhajtatott 490 darab, elkelt 202 db. Sertés felhajtatott 2350 db. elkelt 1650 db. Sovány sertés páronként 6—12 hónapos 15—20 frt, 12—18 hónapos 20—30 frt, 18—24 hónapos 30—40 frt, öreg sovány 45—60 frt. Kóvér sertés kilója 36—40 kr. 100 kiló ó szalonna — — — 54 frt

Husárak: marhahus kilója 44, 43 52, 54, 56. (kóser) 60 kr. Borju has 50—60 kr, sertéshus 48—56 kr. Juh hus — kr.

Napszámák: férfi ellátással 1 frt 80 kr., ellátás nélkül 1 frt — kr., nő ellátással — 60 kr., ellátás nélkül 80 — — kr., gyermek ellátással 30 kr., ellátás nélkül 50 kr.

Négy köbméter tölgy tűzita 12 frt, nyárfa 7 frt. Négy köbméter fa feivágása 2 frt 20 kr., beszállítása 1 frt. 20 kr.

* Vásári vonatok. A debreceni nyári országos vásár alkalmával f. é. aug. 12 és 13-án Debrecen P.-Ladány és Debrecen Hadhaz között, a babil menetrend szerinti külön személyvonatok fognak közlekedni, melyek különben a jelenlegi menetrend életbe léptetése alkalmával kiadott hirdetésművekben már közhírré tétettek.

B. 15.	
Hadhazról indul	reggel 7 óra 19 perckor
A Józsa kertről indul	" 7 " 42 "
Debrecenbe érkezik	" 7 " 55 "
B. 18.	
Debrecenből indul d. u.	3 óra 14 p.-kor
A Józsa kertről indul	3 " 27 "
Hadhazra érkezik d. u.	3 " 50 "

1623.	
Debrecenből indul déli 12 óra 00 perckor.	
Ondódról " d. u. 12 " 14 "	
Ebesről " " 12 " 24 "	
Vörölgéről " " 12 " 31 "	
Szoboszlóról " " 12 " 44 "	
Kabáról " " 1 " 09 "	
P.-Ladányba érkezik " 1 " 29 "	

B. 8.	
P. Ladányról indul d. u.	1 óra 46 p.-kor
Kaba " " 2 " 3 "	
Szoboszló " " 2 " 24 "	
Vörölgely " " 2 " 35 "	
Ebes " " 2 " 42 "	
Ondód " " 2 " 51 "	
Debrecenbe érkezik " 3 " 4 "	

Erték-tözsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1894. augusztus 8-án.)

Államadósság:			
Magyar aranyjárdék 4%	— — —	121.80	122.10
" vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	— — —	126.50	127. —
" koronajárdék 4%	— — —	96. —	96.50
" regále váltási kötvény 4 1/2%	— — —	100. —	100.75
Osztrák aranyjárdék 4%	— — —	122. —	122.50
Egyeses állam kötvény 4 1/2%	— — —	94.50	99. —
Fisza-szegedi 4% -os nyeremény-sorsjegy	— — —	143. —	144. —
Részvények:			
Magyar hitelbank részvény — — —	— — —	452. —	452.75
Osztrák hitelbank részvény — — —	— — —	363.80	364. —
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	— — —	116. —	117. —
Sorsjegyek:			
Magyar jelzőlogbank 4% -os sorsjegy	— — —	127.50	128. —
Osztrák földhitel sorsjegy 3% -os	— — —	116.50	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	— — —	12. —	12.50
Osztrák " " " — — —	— — —	18. —	18.50
Olasz " " " — — —	— — —	12.50	13. —
Bazilika sorsjegy — — —	— — —	9.70	9.90
Jó-sziv " " " — — —	— — —	3.05	3.35
Pénzmozgások:			
Cs. és kir. arany — — — — —	— — —	5.88	5.95
20 márkás arany — — — — —	— — —	12.20	12.24
20 frankos arany — — — — —	— — —	9.87	9.91
1 Sav-reigns — — — — —	— — —	12.42	12.46

Budapest-kőbányai sertés kereskedelmi csarnok.

Augusztus hó 7. Hízott sertés árak 1, Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgamm feletti sulyban) 40.—41. kr, Öreg közép (páronként) 30.—40) kilogramm sulyban 40 —41. krig. Fiatál nehéz (páronként 320 kilogramm feletti sulyban) 42.—52.5 krig. Fiatál közép (páronként 251—320 kilogramm sulyban 42.—43 krig. — Fiatál könnyű (páronként 250 kgm. terjedő sulyban 44.—45, krig. II. Magyar szedett: Nehéz (dárónként

280 klg. felüli sulyban) 40.—41. kr. — Közép (páronkint 220—280 klg. sulyban) 41.—42. kr. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 43.5—44.5 klg. A bizott sertés üzletirányzata változatlan.

Szerkesztői posta.

Callimachos. Olcsó és jó bort lehet most már Magyarországon inni. A fehér olasz bort a maga timsós-utóízével, a vöröset a maga teneszerű íz-árnyalatával — úgy látszik — nem kedveli meg a magyar ember s ennek a hol még van, előbe heyezik a savanyuvizes kerti vinkót. A ki finomabb, tartalmasabb borfélékre szomjazik, az ujabban a *Posszert-féle* borkereskedésben találhat kielégülést, a mely előkelő és régi debreceni üzlet ujabban a magyar korona-uradalom felügyelete alatt álló borászati szervezetek borait árusítja el, ezek pedig kitünőbbnél kitünőbb borok. Somlai, badacsonyi, neszmélyi, visontai stb. a melyeken meglátszik, hogy nincsenek hamisítva s így valóságos áldást képeznek a borivó emberre nézve. Legyen tehát nyugodt: van még Magyarországon jó bor s a filokszerá nem pusztíthatott el mindent.

N. F. Verseknék se jó versek, költeményeknek meg éppen élvezhetlenek.

Eltha. Szarvas Mariskától tudomásunk szerint nem jelent meg önálló verskötet. Egyik éppen a kezünk ügyében levő daloskájá így hangzik:

Fényes csillag volt szerelmed
Éltem sötét, bus egén.
Óh! a bájos csillagfényénél,
Óh! mi boldog voltam én!

Fényes csillag volt szerelmed
S teljes fényben ragyogott,
És mikor legjobban néztem
Kihalt fénye s lefutott...

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felolós szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Nyilt-tér.

László Albert

KÖNYV-,

zenemű- és papirkereskedése

Piacz-utcára

a kistemplommal szemben levő

„Fehér ló” szálloda épületébe
helyeztetett át.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város
Főispánjától.

490.

1894.

Pályázati hirdetmény.

A Hajdúvármegyei tiszti főorvosi állásra, mely évi 920, azaz kilencszázhusz frt fizetés és 300, háromszáz frt uti-átalányból álló javadalmazással van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik. Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi aug. hó 16-ik napjának d. u. 6 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1894. augusztus hó 4-én.

Gróf Dégenfeld József.

Gazdasági árverés.

A néhai Bárány Flőding Adolf hagyatékához tartozó hírneves magyar **törzsgulya** fiatal ivadékokkal, **sertésnyáj**, jármos **ökrök**, lovak, mindennemű gazdasági felszerelések jásznagykunszolnok-megyei **Alattyán** községben folyó évi **augusztus hó 19-ik napján reggeli 8 órakor** kezdve, s esetleg a következő napokon is tartandó önkéntes árverésen készpénzfizetés felvétele mellett fognak eladni. Vasuti állomás a szolnok-hatvani vonalon fekvő Boldogháza, hova kívánatra kocsit küld a gazdaság.

Szolnokon 1894. augusztus 7-én.

Polya Béla

ügyvéd.

végrendeleti végrehajtó.

Nagyerdei lakás.

A fűrdőházban nagy szoba konyha, kedvező feltételek mellett minden órán **KIADÓ**.

Péterfia-utca 923. sz. a.
egy udvari lakás, 2 szoba,
konyha, előszoba etc. etc. szinte
minden órán jutányosan kiadó.

Értekezhetni Széchenyi-utca
1813. özv. Mentze Henriknénél.

1717. szám.

1894. Eln.

A debreczeni kir. ítélőtábla elnökétől.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni kir. ítélőtábla és kir. főügyészség, ugyszintén a debreczeni kir. törvényszék, az ennek területén levő debreczeni, derecskei, hajdu-böszörményi, hajdu-nánási püspök-ladányi és hajdu-szoboszlói kir. járásbíróságok, a mármaros-szigeti kir. törvényszék s az ennek területén levő mármaros-szigeti, huszti, felső-vissói, ökrözmezői, rahói és técsői kir. járásbíróságok, a nyiregyházi kir. törvényszék s az ennek területén levő nyiregyházi, kis-várdai, nagy-kállói, nyirbátori és tiszalöki kir. járásbíróságok, végül a szatmárnémeti kir. törvényszék s az ennek területén levő szatmárnémeti, erdődi, fehérgyarmati, halmi, máté-szalkai, nagy-bányai, nagy-károlyi, nagy-somkúti és színerváraljai kir. járásbíróságok irodai szükségletére az 1895. évre mintegy 6000 frt. (12000 korona) és alább egyenként is meghatározott mennyiségű, továbbá az árlejtési feltételekhez mellékelt mintáknak, vagy ha embereknél az ajánlattevők részéről bemutatandó minták jobbaknak fognak találtatni, az ez utóbbiakból kiválasztandóknak megfelelő minőségű, nagyságu és sulyu papírok szükségeltetvén, azoknak beszerzése czéljából árlejtési hirdettetik.

Mindazok, kik az irodai szükségletek szállítására vállalkozni hajlandók felhívtnak, mikép ajánlataikat, akár **folyó évi szeptember hó 6 ik napjáig** írásban 50 kros bélyeggel ellátandó beadvánnyal, akár pedig **ugyan-e napnak reggeli 9 órájkor szóbelileg** a debreczeni kir. ítélőtábla elnöki titkárának hivatalos helyiségében terjesszék elő, az ajánlatban azonban határozottan kifejezendő, hogy a szükséges irodai-anyag szerek és papírok ajánlattevőnek saját vagy másnak a gyárában állítatnak-e elő, utóbbi esetben pedig az is világosan kijelentendő, vajjon hazai vagy külföldi gyárból szerzettnek-e be.

A vállalkozni szándékozók óvadéknul 300 frt. (600 koronát) tartoznak készpénzben vagy óvadékképes érték-papírban az elnöki titkár kezéhez a fentebbi véghatárral reggeli 9 órájáig letenni. Azok, akik hajlandók a szállítást esetleg három évi időtartamra is elvállalni, tartoznak ajánlataikat az egy évi szállításra nézve tett ajánlat mellett egyuttal külön a három évre terjedő szállításra nézve is előterjeszteni.

A kir. tábla elnöke, ugyis mint a fentebb megnevezett elsőfolyamodású kir. bíróságok felügyeleti hatósági és a kir. főügyész, fenntartja azt a jogot, hogy a szállítási szerződést azzal köthesse meg, a kinek ajánlatát a kir. államkincstárra nézve legkedvezőbbnek fogja találni, s versenyzők ajánlata azonban azok mindegyikére kötelező marad mindaddig, míg a szállítási szerződés meg nem kötött. A szállítandó anyagszerek s papírok jegyzéke és mintái, valamint a szállítás részletesebb feltételei a kir. ítélőtábla elnöki titkárának irodájában a hivatalos órák tartama alatt bármikor megtekinthetők. Az irodai anyagszereknek s papíroknak a versenyzők által is bemutatandó mintái legkésőbb **folyó évi szeptember hó 1-ig** lesznek a kir. tábla elnöki titkárának irodájában benyújtandók, az pedig kivel a szerződés megkötöttetni fog, az elfogadott mintákat a szerződés megkötésekor még 6 példányban tartozik bemutatni, abból a czélból, hogy azok közül a szállítás ellenőrzése végett egy-egy példány a kir. ítélőtábla elnökénél s a kir. főügyésznél megtartassék, egy-egy példány pedig a kir. törvényszékek elnökének megküldethessék.

Debreczen, 1894. évi július hó 27.

A kir. ítélőtábla elnöke:

Puky Gyula.